

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 332/2017-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. augusta 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Veselovským, JUDr. JURKOVEC ADVOKAT DK, s. r. o., M. R. Štefánika 1822, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 21/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 21/2015 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Žilina p r i k a z u j e vo veci vedenej pod sp. zn. 15 P 21/2015 konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] finančné zadost'učinenie nepriznáva.

4. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 312,34 € (slovom trisťodvanásť eur a tridsaťštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Romana Veselovského, JUDr. JURKOVEC ADVOKAT DK, s. r. o., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júna 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 21/2015.

Zo sťažnosti vyplýva:

„Konanie č. 15P/21 /2015 vedené na Okresnom súde Žilina vo veci úpravy styku otca (sťažovateľa) s mal. dieťaťom... sa začalo bez návrhu...

... Nakoľko v tomto prípade išlo o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých... Okresný súd... začal uznesením zo dňa 15.04.2015 konanie o úprave otca (sťažovateľa) s mal. dieťaťom aj bez návrhu.

Dňa 22.05.2015 sťažovateľ podal žiadosť o urýchlené vytýčenie termínu pojednávania.

Dňa 25.06.2015 bolo Okresným súdom... vydané predbežné opatrenie 15P/21/2015-122, ktoré upravilo základný rámec stretnutí sťažovateľa s maloletým...

Dňa 25.09.2015 podal sťažovateľ žiadosť o urýchlené vytyčenie termínu pojednávania, v ktorej uviedol, že mu je odopierané so synom – maloletým tráviť primeraný čas a dochádza k trvalej ujme na jeho vzťahu so synom.

Následne dňa 27.10.2015 sťažovateľ návrhom na vydanie predbežného opatrenia požiadal o úpravu styku s maloletým počas vianočných prázdnin 2015, nakoľko nedošlo k dohode s matkou maloletého. Súd vydal uznesenie 15P/21/2015-162 z 23.11.2015, ktorým upravil styk sťažovateľa s maloletým.

Predbežné opatrenia však neupravili v bežnom rámci bežný režim počas roka, zahŕňajúci aj prázdniny a sviatky, ktoré sú odlišné od bežných týždňov v roku.

V lete 2016 došlo opätovne k zmene správania na strane matky maloletého, ktorým boli práva sťažovateľa na stretávanie sa s maloletým obmedzované, preto sťažovateľ podal návrh dňa 18.07.2016, aby bol autoritatívne upravený styk sťažovateľa s maloletým v druhej polovici letných prázdnin 2016, na základe ktorého súd rozhodol uznesením č. 15P/21/2015-234, rozhodol tak, že návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

Dňa 19.08.2016 sťažovateľ podal sťažnosť predsedovi Okresného súdu... na prieťahy v konaní.

Dňa 06.10.2016 odpovedal predseda Okresného súdu... s tým, že predseda súdu konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa je čiastočne dôvodná...

Dňa 25.11.2016 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie.

Okresný súd... nariadil pojednávanie na deň 07.02.2017, ktoré bolo následne zrušené z dôvodu choroby sudcu...

Sťažovateľ tvrdí, že konanie č. 15P/21/2015... vedené na Okresnom súde... ktoré nie je do dnešného dňa právoplatne skončené, porušuje právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukazujeme predovšetkým na skutočnosť, že v danom prípade ide o skutkovo a právne pomerne jednoduchú vec, a to upraviť styk sťažovateľa (otca maloletého) so svojim maloletým synom...

Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa... sťažovateľ neprispel k dĺžke súdneho konania č. 15P/21/2015. Naopak sťažovateľ viackrát žiadal o nariadenie termínu pojednávania, podával sťažnosti predsedovi Okresného súdu Žilina na prieťahy v konaní a žiadal, aby vec bola v čo najkratšej lehote rozhodnutá. ... keďže Okresný súd... v primeranej lehote stále

vo veci nerozhodol, bol sťažovateľ v záujme zabezpečenia stretávania s jeho synom... nútený podať viacero návrhov na vydanie predbežného resp. neodkladného opatrenia... aby aspoň dočasne zabezpečil zmenu úpravy stretávania so svojim synom počas určitých období v roku. V predmetnej veci sa konalo iba jedno pojednávanie dňa 25.11.2016, v ktorom sa však nevyriešilo nič zásadnejšie okrem pokusu súdu o výchovné pôsobenie na účastníkov... V zmysle ustálenej súdnej praxe by mali mať práve konania o úprave styku rodičov s maloletými deťmi zvýšenú prioritu prejednávania a rozhodovania...

Napriek sťažovateľovej snahe, súd doposiaľ nekoná a tým nepriamo vzniká ujma na právach maloletého, ktorému nie je umožňované mať so sťažovateľom styk v rozsahu, ktorý bol doposiaľ zaužívaný (kým nedošlo k zmene bydliska maloletého z [REDACTED] do [REDACTED] a ktorý sťažovateľovi zabezpečoval vo vzťahu k maloletému dostatočný čas strávený s ním.

Napokon pokiaľ ide o tretie kritérium, ktoré Ústavný súd... posudzuje pri preskúmaní sťažností na porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a to kritérium postupu samotného súdu, poukazujeme na to, že... Okresný súd... síce vykonával úkony, a to iba jedno pojednávanie vo veci samej a rozhodnutia o návrhoch na vydanie predbežného resp. neodkladného opatrenia, ktoré však nemali vplyv na vyriešenie a rozhodnutie vo veci samej... Všetky tieto úkony avšak boli vykonané s veľkými časovými odstupmi. Pokiaľ by aj Ústavný súd SR postup Okresného súdu Žilina považoval za plynulý, t. j. bez zjavných období absolútnej nečinnosti v konaní, je potrebné poukázať na jeho neefektívne a nesústredené konanie, ktoré napokon v kontexte celkovej doby trvania konania predstavuje zásah do základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote...

Uvedeným konaním, resp. nekonaním súdu a keďže dohoda s matkou je veľmi obtiažna a nedáva trvalú istotu, pričom často akceptuje iba súdom vydané predbežné resp. neodkladné opatrenia, vzniká sťažovateľovi a taktiež maloletému z celého tohto procesu trauma, keďže nie je prípustné a akceptovateľné, aby konanie o úprave styku s maloletým sa viedlo viac ako 2 roky bez toho, aby bolo čo i len raz ukončené, pričom v predmetnom prípade nie je vytýčený ani termín ďalšieho pojednávania vo veci. Pritom súdy práve pri týchto druhoch konaní (úprava styku s maloletými) majú vec prioritne vybavovať vzhľadom na zabezpečenie záujmom maloletého, a taktiež kvôli tomu, aby nedochádzalo k ujme na strane maloletého, ale aj k ujme na strane rodičov maloletého, pričom podľa nášho názoru

práve konaním Okresného súdu Žilina, č. k. 15P/21/2015 dochádza k ujme a traume nielen na strane maloletého, ale aj na strane sťažovateľa a matky maloletého...

sťažovateľ žiada, aby mu bolo poskytnuté finančné zadosťučinenie vo výške 2.500 EUR... s odôvodnením, že sťažovateľ nadobudol presvedčenie o márnosti, nespravodlivosti a krivde, že v rozhodnom čase nedosiahol spravodlivú ochranu svojich práv a právom chránených záujmov. Sťažovateľ sa už viac ako dva roky, t.j. po dobu ako sa už vedie predmetné konanie nachádza v stave právnej neistoty, súdna ochrana jeho zákonom chránených práv zlyhala. Zároveň uvádzame, že sťažovateľ k doterajšej dĺžke konania nijakým spôsobom neprispel. Rovnako uvádzame, že obdobie, v ktorom došlo k zbytočným prietahom, je dlhá doba, počas ktorej sa sťažovateľ nemohol domôcť súdnou cestou svojho nároku. Sťažovateľ stratil týmito zbytočnými prietahmi veľa času, energie a financií. Jediný nezávislý orgán, ktorým je súd a ktorý je oprávnený danú situáciu vyriešiť a svojim rozhodnutím usporiadať a ustáliť pomery medzi účastníkmi konania a tak vytvoriť stav právnej istoty, doposiaľ nevykonal úkony smerujúce k dosiahnutiu tohto stavu. Rozhodnutie príslušného súdu by jednoznačne stanovilo práva a povinnosti účastníkov konania, rozhodlo by o vyriešení danej situácie s tým, že sťažovateľ sa domnieva, že zároveň by toto rozhodnutie vyriešilo ťaživú situáciu, ktorá nastala u sťažovateľa v súvislosti s nedostatočnou možnosťou stretávania s jeho maloletým synom.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod č. k. 15P/21/2015 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Žilina sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 15P/21/2015 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ]... sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2.500 EUR... za prietahy v konaní č. k. 15P/21/2015, ktoré je mu Okresný súd Žilina povinný vyplatiť do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. [REDAKOVANÉ]... sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 374,81 EUR..., ktorú je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu... do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 332/2017-9 zo 14. júna 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti.

Podpredseda okresného súdu na výzvu ústavného súdu reagoval podaním sp. zn. 1 SprS/413/2017 zo 6. júla 2017, v ktorom okrem iného uviedol: „Návrh na súd bol podaný otcom maloletého dňa 16.9.2014, ktorým žiadal rozhodnúť o predbežnom opatrení. Miestna príslušnosť tunajšieho súdu bola určená dňa 12.1.2015. Dňa 15.4.2015 začal súd ex offo konanie o úprave styku otca s dieťaťom. Hoci o predbežnom opatrení bolo rozhodnuté dňa 25.2.2015, opätovne na základe návrhov bolo rozhodované predbežným opatrením o úprave styku cez letné prázdniny dňa 25.6.2015. Termín pojednávania bol vytýčený na deň 10.11.2015. Následne konanie bolo rozšírené na návrh matky o určenie vyživovacej povinnosti otca. 23.11.2015 bolo rozhodované o úprave styku počas vianočných sviatkov. 15.8.2016 bolo rozhodované o neodkladnom opatrení na návrh otca - sťažovateľa, opätovne 3.11.2016 k úprave stretávania cez vianočné prázdniny. Pojednávanie určené na deň 25.11.2016 bolo odročené z dôvodu ďalšieho doplnenia dokazovania a procesných dôvodov, pretože sťažovateľ doručil návrhy matke pred pojednávaním a nevedela sa k nim vyjadriť. Dňa 1.12.2016 podal otec návrh na zníženie výživného. Termín pojednávania určený na deň 6.2.2017 bol odročený z dôvodu PN sudcu. Dňa 6.3.2017 bol spis prerozdelený z dôvodu dlhodobej PN zákonného sudcu, zákonným sudcom sa stala sudkyňa [REDAKOVANÉ]. Dňa 5.5.2017 bol otcom podaný návrh na neodkladné opatrenie, o ktorom bolo rozhodnuté 5.6.2017. Termín pojednávania bol určený na deň 14.8.2017.

Nepochybne v konaní nebolo rozhodnuté v lehote 6-tich mesiacov podľa predchádzajúcej právnej úpravy a konanie trvá dva a pol roka bez rozhodnutia vo veci

samej. Hoci sa jedná o pomerne dlhú dobu, znemožnenie rozhodnutia vo veci samej bolo zapríčinené aj objektívnymi prieťahmi, teda dobou, ktorú si vyžiadalo rozhodovanie a reakcie na návrhu rodičov maloletého. Základné úprava práv a povinností pritom bola vymedzená neodkladnými opatreniami. Práve absencia záujmu rodičov prihliadať na potreby a záujmy maloletého dieťaťa, absencia záujmu o kompromis a snaha všetky problémy riešiť úpravou cez súd, viacerými neodkladnými opatreniami s odvolaniami je príčinou celkovej dĺžky konania.

Podľa oznamu úkonov a obsahu spisu je zrejmé, že v konaní nie sú dlhšie obdobia neodôvodnenej nečinnosti a nie je v silách súdu, vec bez porušenia práv účastníkom, najmä maloletého dieťaťa u ktorého je potrebné zisťovať názor cez ÚPSVaR a ktoré je vo veku 9 rokov, rozhodnúť.

Vo vzťahu k zložitosti konania považujem konanie procesne zložitú, kde sa rozhoduje kumulatívne o viacerých návrhoch s veľkou mierou zmeny rozhodných skutočností, najmä zmenou zamestnania na strane otca s snahou mariť rozhodnutia, ktoré by ktorémukol'vek z dotknutých rodičov mohli priniesť viac povinností.“

Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, z § 117 ods. 1 OSP, z ktorej vyplýva povinnosť sudcu robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Významné povinnosti súdu vo veciach starostlivosti súdu o maloletých boli upravené v § 176 ods. 3 OSP, ktorý stanovil, že ak zákon neustanovuje inak, vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhodne súd bez zbytočného odkladu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa začatia konania... Konanie možno predĺžiť, len ak z vážnych dôvodov a z objektívnych príčin nemožno vykonať dôkazy. Súd začne vykonávať úkony na vykonanie dôkazov bezodkladne po začatí konania.

Podľa čl. 5 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „CMP“) súd postupuje z úradnej povinnosti na základe zákona na účely prejednávania a rozhodnutia veci tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

Podľa čl. 12 CMP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

Podľa § 30 CMP po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o úprave styku s maloletým dieťaťom a zníženie, resp. zvýšenie výživného nie je po právnej stránke zložitá a patrí ku štandardnej rozhodovacej agende všeobecných súdov. Čo sa týka skutkovej stránky veci a faktickej zložitosti, túto možno hodnotiť ako zložitejšiu vzhľadom na skutočnosť, že s pôvodným konaním o úprave styku sťažovateľa s maloletým bolo vzhľadom na návrh matky spojené konanie o zvýšenie výživného a vzhľadom na návrh otca spojené konanie o zníženie výživného. Zároveň súd musel rozhodovať o opakovaných návrhoch sťažovateľa na vydanie predbežných opatrení, resp. neodkladných opatrení.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6

os. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil, že sťažovateľ podal návrh na vydanie predbežného opatrenia o úprave styku s maloletým 26. januára 2015, avšak samotný návrh na úpravu styku s maloletým nepodal. Z uvedeného dôvodu musel súd vydať uznesenie o začatí konania. Sťažovateľ 29. mája 2015 opätovne podal návrh na vydanie predbežného opatrenia o úprave styku s maloletým počas prázdnin, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením z 25. júna 2015. Ďalší návrh na vydanie predbežného opatrenia o úprave styku s maloletým počas vianočných sviatkov podal sťažovateľ 27. októbra 2015, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením z 23. novembra 2015. Dňa 18. júla 2016 podal sťažovateľ návrh na vydanie neodkladného opatrenia pre účely úpravy styku s maloletým v 19. augusta až 31. augusta 2016, ktorý bol uznesením okresného súdu z 15. augusta 2016 zamietnutý. Následne 7. októbra 2016 podal sťažovateľ ďalší návrh na vydanie neodkladného opatrenia o úpravu styku s maloletým počas vianočných sviatkov. Proti uzneseniu okresného súdu z 3. novembra 2016, ktorým bol tento návrh sťažovateľa zamietnutý, podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 11 CoP 74/2016 z 20. decembra 2016 tak, že uznesenie okresného súdu z 3. novembra 2016 potvrdil. Opätovne podal sťažovateľ návrh na vydanie neodkladného opatrenia o úprave styku s maloletým počas prázdnin 5. mája 2017, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením z 5. júna 2017. Sťažovateľ taktiež 1. decembra 2016 podal návrh na zníženie výživného.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práv v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (m. m. I. ÚS 31/01). Zároveň dĺžku konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných prietahov v prípade, keď súd o procesných návrhoch sťažovateľa konal a rozhodoval bez zbytočných prietahov (napr. II. ÚS 41/00).

Na ťarchu sťažovateľa z pohľadu prietahov v konaní vzhľadom na uvedené možno pripísať skutočnosť, že sťažovateľ nepodal návrh na úpravu styku s maloletým, okresný súd musel od 26. januára 2015 do 5. júna 2017 rozhodnúť o šiestich návrhoch sťažovateľa na

vydanie predbežných opatrení, resp. neodkladných opatrení, o ktorých v primeranej lehote rozhodol a sťažovateľ sa návrhom podaným už v priebehu konania o úpravu styku s maloletým dožadoval aj zníženia výživného na maloletého.

Uvedené skutočnosti nepochybne mali dopad na celkovú dĺžku konania, na čo ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia.

Tretím hodnotiacim kritériom bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd konštatuje, že v postupe okresného súdu zistil opakované obdobia krátkodobej nečinnosti.

Sťažovateľ sa návrhom z 26. januára 2015 domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým bude upravený styk s jeho maloletým dieťaťom. Postup okresného súdu bol až do 25. júna 2015, keď súd vydal predbežné opatrenie, plynulý. Obdobie krátkodobej nečinnosti okresného súdu v dĺžke takmer 4 mesiace sa vyskytlo od 25. júna 2015 do 13. októbra 2015, keď bol nariadený termín pojednávania na 10. november 2015. Ďalšie obdobie krátkodobej nečinnosti v dĺžke takmer 5 mesiacov sa vyskytlo od 24. februára 2016, keď bolo doručené vyjadrenie sťažovateľa k návrhu matky na zvýšenie výživného do 20. júla 2016, keď bola matka vyzvaná, aby sa vyjadrila k návrhu sťažovateľa na vydanie neodkladného opatrenia z 18. júla 2016. Posledné obdobie krátkodobej nečinnosti v dĺžke 3 mesiacov sa vyskytol v období od 7. februára 2017, keď bol zrušený nariadený termín pojednávania z dôvodu práceneschopnosti sudcu, do 11. mája 2017, keď bol matke zaslaný návrh sťažovateľa na vydanie neodkladného opatrenia z 5. mája 2017.

Obdobia krátkodobej nečinnosti okresného súdu tak spolu predstavujú takmer 13 mesiacov, čo v kontexte celkovej dĺžky konania a s prihliadnutím na skutočnosť, že ide o vec starostlivosti o maloletých, možno hodnotiť ako porušenie označených práv sťažovateľa.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 21/2015 došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 21/2015 konal bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2 500 eur.

Priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré má povahu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade neprichádza do úvahy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia prihliadal predovšetkým na to, že celková doba konania nie je extrémne neprimeraná, konanie vykazuje iba obdobia krátkodobej nečinnosti a tiež na podiel sťažovateľa na vzniknutých prietáhoch a skutočnosť, že sťažovateľ má na základe uznesenia okresného súdu č. k. 15 P 21/2015-81 z 25. februára 2015 možnosť sa od začiatku konania s maloletým synom pravidelne sa stýkať, pričom styk sťažovateľa s maloletým nad mieru ustanovenú týmto uznesením bol určený aj ďalšími uzneseniami okresného súdu z 25. júna 2015, 23. novembra 2015 a 5. júna 2017.

Na základe uvedeného ústavný súd považoval výrok o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru za dostatočnú ochranu jeho práv a finančné zadosťučinenie mu nepriznal.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho

právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v celkovej sume 374,81 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2017 je 147,33 € a hodnota režijného paušálu je 8,84 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2017 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 312,34 € vrátane režijného paušálu. Ústavný súd nepriznal úhradu trov za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2017 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu), pretože toto vyjadrenie neobsahovalo žiadne skutočnosti významné pre rozhodnutie ústavného súdu. Právny zástupca si uplatňoval aj nárok na zvýšenie sumy o 20 %, keďže je platiteľom DPH, avšak ústavnému súdu nepredložil osvedčenie o registrácii DPH.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017